

විෂය - විත්‍ර කලාව

සතිය-03

ශ්‍රේණිය - 09

සැකසුම - එල්.මහේෂ් විජේවර්ධන

නිපුණතාවය 6.0

- ආගමික හා සංස්කෘතික වශයෙන් තෝරාගත් ශිල්පීන්ගේ කලා නිර්මාණ, අද්‍යතන දෘෂ්‍යා කලා කෘති හා ජනමාධ්‍ය ඇසුරින් හඳුනාගත් කලා නිර්මාණය විචාරශීලී ව රසාස්වාදයට ලක් කරමින් ස්වනන්ත්‍ර නිර්මාණ සඳහා භාවිතයට ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 6.3

- ශ්‍රී ලංකාවේ ලාක්ෂ්‍ය කර්මාන්තය අධ්‍යනය හා රසාස්වාදය කරයි.

ක්‍රියාකාරකම 63.1

- “ලාක්ෂ්‍ය නිර්මාණ අගයමු.”

පැවරුම

- පහත දැක්වෙන ඡේදය කියවා ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු ලියන්න.

නියමිත පත්‍රිකාව

වෙතිහාසික පසුබිම

මහනුවර යුගයේ දී ලාක්ෂ්‍ය කලා කර්මාන්තය වඩාත් ප්‍රචලිත ව පැවති බවට සාධක පවතී. “කොට්ටල් බද්ද” නමැති රාජකීය කාර්මික කාර්යාලයේ පවා ඔවුන් සේවය කොට ඇත. එහි දී ඔවුන් හඳුන්වා ඇත්තේ “හංගිඩි වසම” යනුවෙනි. එම ශිල්පීන් “හංගිඩියන්” යනුවෙන් මෙම යුගයේ දී හඳුන්වා තිබේ.

ප්‍රචලිත ප්‍රදේශ

- මාතලේ - හපුච්ඳ
- තංගල්ල - අතුල් මඩුව
- මහනුවර - හුරිකඩුව
- බලංගොඩ - පල්ලේකන්ද

මේ අතරින් වර්තමානය වන විටත් මෙම කලා කර්මාන්තය වඩාත් සක්‍රීය ව පවතින්නේ මාතලේ හපුච්ඳ ප්‍රදේශයේ ය.

අමුද්‍රව්‍ය

ලාක්ෂ්‍ය කලා කර්මාන්තය සඳහා වන ප්‍රධාන අමුද්‍රව්‍යය ලාක්ෂ්‍ය ය. මේවා ලාක්ෂ්‍ය නමැති කෘතියාගෙන් ලබා ගනී.

අමුද්‍රව්‍ය සකස් කරගන්නා ආකාරය

ලාක්ෂ්‍ය කෘතියාගේ ගර්භයෙන් පිට වන ලාඥ වැනි ද්‍රව්‍යය සුළං වැදී හත වී ලාක්ෂ්‍ය බවට පත් වේ. එම ද්‍රව්‍යය අඩංගු අතු වීකිලි කපාගෙන පවතේ වේලා ඒවායේ ඇති ලාක්ෂ්‍ය පිහියක් වැනි ආයුධයකින් සුරා ගත යුතු ය. ඉන් පසු කපු වෙදි කඩක මිනා තදින් ගැට ගසා ලීපට ඉහළින් අල්ලා රත් කොට උණුවෙන පිරිසිදු ලාක්ෂ්‍ය මිරිසා ඉවතට ගත යුතු ය. එසේ ලබා ගත් ලාක්ෂ්‍ය නැවත රත් කොට කැබලිවලට වෙන් කොට ගනී.

සායම් පිළියෙළ කර ගන්නා ආකාරය

- රතු - සාදීලියම
- කුඩුකළු - පහන් දැලි හෝ කැකුණ දැලි
- කහ - ගිරියල්
- කොළ - කහ ගිරියල් සහ නිල් පාට එකතු කොට සාදා ගත් ලාක්ෂ්‍ය කෝටු දෙකක සවි කොට ගෙන රත් කර, සායම් කුඩු මිශ්‍ර කර හොඳින් පදම ලැබෙන තුරු අදිමින් සකස් කර ගත යුතු ය.

ලාක්ෂ්‍ය භාවිතය

දුර්වය භාණ්ඩවල මතුපිට අලංකාර කිරීම සඳහා පමණක් ලාක්ෂ්‍ය භාවිත කෙරේ.

ශිල්ප ක්‍රම

ලාක්ෂ්‍ය මගින් සැරසිලි යොදන ප්‍රධාන ශිල්ප ක්‍රම දෙකකි. (දුර්වය භාණ්ඩවල පමණක් ලාක්ෂ්‍ය මෝස්තර යෙදීම සිදු කරනු ලැබේ.)

නියපොතු වැඩ -

මෙහි දී ලාක්ෂ්‍ය කෙඳි භාවිත කොට සැරසිලි යොදයි. රත් කළ ලාක්ෂ්‍ය කැබැල්ල ඇඟිලිවලින් අල්ලා ඇදීමෙන් මෙම දික් කෙඳි සකස් කරගත හැකි ය. එක් පැහැයක කෙඳි භාණ්ඩය මත ඇලවීමෙන් පසු අනෙකුත් වර්ණවල කෙඳිවලින් මෝස්තර යොදනු ලැබේ. මේ සඳහා නියපොත්ත භාවිත කරන බැවින් මෙම ක්‍රමය “නියපොතු වැඩ” යනුවෙන් හැඳින්වේ.

පට්ටල් වැඩ -

පට්ටලයට අල්ලන ලද භාණ්ඩය කැබැඳවෙන විට රත් කර ගත් ලාක්ෂ්‍ය කැබැල්ල එයට අල්ලනු ලැබේ. එහි දී භාණ්ඩයේ ලාක්ෂ්‍ය ඒකාකාර ව හොඳින් කැවුණේ, විශාල භාණ්ඩ නිර්මාණයේ දී මෙම ක්‍රමය බහුල ව භාවිත වේ. එසේ එක් වර්ණයක් සම්පූර්ණ භාණ්ඩය මත තවරා පසු ව මෝස්තර යොදනු ලැබේ.

ලාක්ෂ්‍යවලින් මෝස්තර යෙදීම සඳහා භාවිත වන සැරසිලි ඒකක

වැල්පොත	ලඤ දඟය	ගල්ලිත්ද	බෝකොළ
පළාපෙහි	තනි බිත්දුට	කුනඳිරික්කන්	කනිපට ලඤුව
දෙපට ලඤුව			

ලාක්ෂ්‍ය ආධාරයෙන් අලංකාර කරනු ලබන භාණ්ඩ

බුලත් තට්ටු, සේසත් මීටි, කොඩි මීටි, හෙල්ල මීටි, බිරළු, බුලත් තට්ටු, සැරයටි, වටාපත් මීටි, උඩැකිති කදන්

- පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
 - 1) ලාක්ෂ්‍ය කර්මාන්තයට වඩාත් ප්‍රසිද්ධ ප්‍රදේශ නම් කරන්න.
 - 2) ලාක්ෂ්‍ය කර්මාන්තය සඳහා භාවිතා කරන ප්‍රධාන ශිල්ප ක්‍රම මොනවාද?
 - 3) ලාක්ෂ්‍ය භාවිතා කොට අලංකරණය කරනු ලබන පාරිභෝගික භාණ්ඩ 5 ක් නම් කරන්න.
 - 4) ලාක්ෂ්‍ය කර්මාන්තය සඳහා යොදා ගන්නා මෝස්තර 5 ක් නම් කරන්න.
 - 5) ලාක්ෂ්‍ය කර්මාන්තයේදී ලාක්ෂ්‍ය පිළියෙළ කරගන්නා ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.